

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka

w sprawie z wniosku P. K.
przy uczestnictwie Z. W. i A. P.
o stwierdzenie nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 grudnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 22 stycznia 2016 r., sygn. akt V Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestniczek Z. W. i A.P. kwoty po 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) na rzecz każdej z tych uczestniczek tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

1. w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
2. istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów,
3. zachodzi nieważność postępowania lub
4. skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przytoczony przepis pozwala Sądowi Najwyższemu na wstępną, merytoryczną ocenę wniesionej skargi kasacyjnej i zbadanie, czy za jej rozpoznaniem przemawia interes społeczny, skarga kasacyjna bowiem jest środkiem prawnym funkcjonującym przede wszystkim w interesie publicznym, który z kolei przemawia za skoncentrowaniem się Sądu Najwyższego na sprawach najpoważniejszych i precedensowych.

Wnioskodawca złożył skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 22 stycznia 2016 r., oddalającego jego apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 22 października 2014 r., którym Sąd Rejonowy stwierdził, że spadek po K. M. Z., zmarłej dnia 23 stycznia 2011 r. w W. i tam ostatnio stale zamieszkałej, na podstawie ustawy nabyły prawnuczki dziadków spadkodawczyni: A. J. P. i Z. W. - po ½ części. Powołując się na obie podstawy określone w art. 398³ § 1 k.p.c., wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 22 października 2014 r. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący wskazał na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Twierdził, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do rozstrzygnięcia kwestii, czy w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku, w której wnioskowane jest stwierdzenie nabycia spadku na podstawie testamentu ustnego,

możliwe jest zastosowanie art. 5 k.c. przez nieuwzględnienie zarzutu nieważności testamentu z powodu sporządzenia go w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, jeżeli ostatnia wola spadkodawczyni była wielokrotnie wyrażana przed oświadczeniem stanowiącym testament ustny w sytuacjach, w których nie zachodziły przesłanki z art. 945 § 1 pkt 1 w związku z art. 82 k.c. Poza tym, zdaniem skarżącego, złożona skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Analiza wywodów zawartych w uzasadnieniu skargi kasacyjnej prowadzi do wniosku, że skarżący nie przytoczył argumentów, świadczących o występowaniu w niniejszej sprawie przesłanek uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania.

W art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. chodzi o zagadnienie prawne obejmujące poważną wątpliwość prawną, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, którego wyjaśnienie jest potrzebne do rozstrzygnięcia. Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne powinien sformułować to zagadnienie, wskazać na wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne, przytoczyć argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen i wykazać, że wyjaśnienie tego zagadnienia będzie miało znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej. Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym.

Sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne nie stanowi *novum*. Rozważając taki problem, Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 9 grudnia 2010 r., IV CSK 248/10 (OSNC-ZD 2011, nr 2, poz. 49) stanął na stanowisku, że przepis art. 5 k.c. nie może stanowić podstawy nieuwzględnienia zarzutu nieważności testamentu z powodu sporządzenia go w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Nawiązał przy tym do utrwalonego zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie poglądu, według którego z powołaniem się na zasady współżycia społecznego nie można podważać ani modyfikować wyraźnych dyspozycji przepisów prawnych przewidujących - ze względu na bezpieczeństwo obrotu - sankcję bezwzględnej nieważności czynności sprzecznych

z prawem (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 września 1987 r., III CRN 265/87, OSNCP 1989, nr 5, poz. 80 i z dnia 6 stycznia 2000 r., I CKN 1361/98, nie publ.). Pogląd ten został przyjęty także w późniejszym wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2016 r., V CSK 578/15 (nie publ.). Skarżący nie przytoczył argumentów jurydycznych przekonujących o potrzebie zajęcia przez Sąd Najwyższy po raz kolejny stanowiska w tej samej kwestii.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę opisaną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej przejawiającą się kwalifikowanym charakterem naruszenia przepisów prawa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Nie może powtarzać uzasadnienia podstaw kasacyjnych; powinien wykazać, że zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, a więc dostrzegalna *prima vista* oraz że każdy prawnik bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe.

Skarżący nie przytoczył argumentów świadczących o tak rozumianej oczywistej zasadności wniesionej skargi kasacyjnej, nie mogą być nimi bowiem argumenty mające uzasadniać występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, wymagającego zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy.

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzą wskazane przez skarżącego przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. ani brana pod rozwagę z urzędu nieważność postępowania.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 520 § 2 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c. oraz § 6 pkt 2 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.) w związku z § 2 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2016 r., poz. 1668).

jw